<u>ความเป็นมาการกำหนดสูตรอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ</u>

1. คณะกรรมการค่าจ้างชุดที่ 19 ในการประชุมเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2559 ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ พิจารณาความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ และข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามมาตรา 87 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 โดยคณะกรรมการค่าจ้างได้มีแนวทางในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพื่อให้คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ ไปดำเนินการดังนี้

1) ให้นำข้อมูลทั้ง 10 หลักเกณฑ์ ตามที่กฎหมายกำหนดมาพิจารณาให้ครบถ้วน

2) ให้เทียบเคียงสูตรการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของต่างประเทศ เช่น ประเทศมาเลเซีย หรือประเทศอื่น ๆ แล้วนำเสนอเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ

3) **<u>ให้คิดสูตรการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในรูปแบบใหม่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย</u>**

2. คณะกรรมการค่าจ้างชุดที่ 19 ได้พิจารณาหลักเกณฑ์และสูตรการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำแบบใหม่ที่คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ได้นำเสนอ คือ

สูตร = อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปัจจุบัน x [1+[k%GPP เฉลี่ย 5 ปี 53-57 + Max(0,CPI ปี 58)] + [k%GPP เฉลี่ย 5 ปี 53-57 + Max(0,CPI ปี 59)]

จากการพิจารณาร่วมกัน คณะกรรมการค่าจ้างได้มีมติ ดังนี้

(1) เห็นชอบสูตรการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำแบบใหม่ ที่จะใช้ในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ปี 2560 โดยใช้**ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI)** ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าซึ่งเป็นค่าครองชีพของประชาชน และ**ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (GDP) หรือจังหวัด (GPP)** ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดอัตราการเปลี่ยนแปลงของการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ไปกำหนดเป็นสูตรการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่เหลือตามมาตรา 87 จะใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อพิจารณาประกอบการพิจารณาให้สามารถต่อรองได้

สูตร = อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปัจจุบัน * [1+ [k%GPP เฉลี่ย 5 ปี 53-57 + Max(0,CPI58)] +[k%GPP เฉลี่ย 5 ปี 53-57 + Max(0,CPI59)]] ± ตัวแปรเชิงคุณภาพตาม พรบ.คุ้มครองฯ ม.87

<u>หมายเหตุ</u> :

1) ค่า k%GPP หมายถึง สัดส่วนการใช้แรงงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) และให้ใช้ GPP เฉลี่ย 5 ปี (ปี 2553-2557) มาคำนวณเพื่อไม่ให้ข้อมูลมีความผันผวน

2) CPI หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค ปี 2558 และ ปี 2559 (มกราคม-สิงหาคม 2559)

(2) กำหนดค่า K ซึ่งแสดงสัดส่วนการใช้แรงงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เท่ากับร้อยละ 30

3. คณะกรรมการค่าจ้างชุดที่ 19 มอบหมายให้จัดประชุมนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาสูตรและตัวแปรต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ หลักสากล และเป็นที่ยอมรับทั่วไป ประกอบการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ปี 2561 เป็นสูตรที่ได้เทียบเคียงกับต่างประเทศ ซึ่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ยอมรับว่าเป็นสูตรที่สามารถดูแลคุณภาพชีวิตของลูกจ้างได้ ดังนี้

สูตร = อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปัจจุบัน x [1+[l% อัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงานจังหวัด เฉลี่ย ปี 54-58] + Max (0,CPI ปี 60)] + ตัวแปรเชิงคุณภาพตาม พรบ.คุ้มครองแรงงานฯ มาตรา 87

4. คณะกรรมการค่าจ้างชุดที่ 20 ในการประชุมเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2561 ให้มีการทบทวนสูตรการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและตัวแปรต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำปีต่อไป ให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมทุกมิติ โดยแต่งตั้งคณะทำงานฯ สูตรดังกล่าว โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานธนาคารโลกประจำประเทศไทย คณะเศรษฐศาสตร์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย) และผู้แทนฝ่ายนายจ้าง - ลูกจ้าง ฝ่ายละ 1 คน

5. คณะทำงานวิเคราะห์และปรับปรุงสูตรการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ได้พิจารณาสูตรที่จะนำมาใช้ในการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจาก 2 สูตร คือ

<u>สูตรที่ 1</u> พิจารณาจากสูตรเดิมที่ใช้ในการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ปี 2561 ซึ่งมีสูตร ดังนี้

สูตร = อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปัจจุบัน * [1+(L* อัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงานจังหวัด $_{\text{เฉลี่ย 5 ปี ปี 55-59}}$) + Max (0,CPI $_{\text{ปี 61}}$)] + ตัวแปรเชิงคุณภาพตาม พรบ.คุ้มครองแรงงานฯ มาตรา 87

และ **<u>สูตรที่ 2</u>** พิจารณาจากสูตรการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของต่างประเทศ ซึ่งคณะทำงานฯ เห็นว่าสูตรของประเทศมาเลเซียเป็นตัวอย่างที่ดี เนื่องจากประเทศมาเลเซียพยายามที่จะรวมอัตราการว่างงานเข้ากับสถานการณ์เศรษฐกิจโดยรวม เมื่อมีอัตราการว่างงานอยู่ในระดับสูง การเพิ่มขึ้นของค่าแรงขั้นต่ำ อาจส่งผลกระทบต่อการจ้างงานในทางลบ

$$MW_i = Avg\left(\frac{PLI_i}{\text{Avg workers per household}} + \text{Median wage}_i\right) \times \left[1+\left(\frac{P_i}{100}\right)+\left(\frac{CPI_i}{100}\right)+\left(\frac{UE_i}{100}\right)\right]$$

<u>หมายเหตุ</u> :

MW คือ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

PLI คือ เส้นความยากจน

Avg workers per household คือ จำนวนผู้มีงานทำต่อครัวเรือนเฉลี่ย

Median wage คือ ค่าจ้างกลาง หรือค่าจ้างเฉลี่ย

P คือ อัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงาน

CPI คือ อัตราเงินเฟ้อ

UE คือ อัตราการว่างงานที่แท้จริง (อัตราการว่างงาน – 4%)

i คือ ภูมิภาค/พื้นที่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รวบรวมข้อมูล คำนวณตามสูตรทั้ง 2 สูตรดังกล่าว ผลการคำนวณในกรณีค่า L เท่ากันทั่วประเทศ กับค่า L เป็นรายจังหวัด ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก สำหรับสูตรของมาเลเซียคำนวณโดยใช้ข้อมูลเส้นความยากจน เมื่อนำผลการคำนวณสูตรอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเดิม ปี 2561 ไปเปรียบเทียบกับผลการคำนวณตามสูตรของมาเลเซีย พบว่า ผลการคำนวณตามสูตรของมาเลเซียทำให้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำสูงขึ้นมาก คณะทำงานฯ จึงวิเคราะห์ข้อมูลและพบว่า การนำสูตรคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมาเลเซียมาใช้สำหรับประเทศไทย มีข้อจำกัด 3 ประการคือ ค่าจ้างเฉลี่ยและเส้นความยากจนของประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำกันมาก อัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงานไม่ได้มีการถ่วงน้ำหนัก และอัตราการว่างงานของประเทศไทยมีค่าน้อยไม่สามารถอธิบายได้ในหลักสากล

คณะทำงานฯ มีมติเห็นชอบ ดังนี้

1) ใช้สูตรคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเดิม ปี 2561 โดยกำหนด ค่า L เป็นรายจังหวัดเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่

2) ในการพิจารณาตัวแปรเชิงคุณภาพตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานฯ มาตรา 87 ให้พิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของ 4 ตัวแปรนี้เป็นหลักก่อน คือ

- ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (CCI) ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ผลการสำรวจค่าใช้จ่ายที่จำเป็นฯ ตามคุณภาพ ของสำนักงานคณะกรรมการค่าจ้าง
- ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI) ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ คณะทำงานฯ มีความเห็นว่า การพิจารณาตัวแปรเชิงคุณภาพตามมาตรา 87 ไม่ควรเกิน +/- 3%

.....